

Alternatieve cursussen pleiten voor lichamelijke authenticiteit

“De acteur staat in het centrum van alles”

De kunst van het theater maken wordt heviger bedreven dan ooit. Om de haverklap worden nieuwe groepen gevormd, of splinteren groepen uit elkaar, of worden nieuwe projecten ingediend, ontstaan andere samenwerkingsverbanden. Het vloeiende lijkt het statische, na een lange periode van immobiliteit, af te lossen. Dat daarbij veel talent naar Nederland wegspoelt is een teken voor de slechtere werkomstandigheden en waardering van het theater in Vlaanderen en werkt op de duur verarmend. Of de kunst van het kijken nog voldoende beoefenaars telt is een vraag die nog niet gesteld wordt.

Kunst vergt kunde en talloos zijn diegenen die het theatervak van dichterbij willen leren kennen. Nog steeds gaat de vraag voor toelating aan de officiële toneelscholen naar omhoog, maar ook het succes van avondcursussen, academieopleidingen, korte termijntrainingen, basis- en bijscholingsprogramma's in verband met theater en drama bevestigt de populariteit van de maker. In het grote aanbod van drama- en theatercursussen zitten ruime verschillen zowel in opzet, intentie als prentie. Er zijn de creatieve ateliers die eerder op zelfontplooiing uit zijn, er is het vormingswerk dat theater gebruikt met agogische doelstellingen, de amateursector die streeft naar een kwaliteitsverbetering en betere beheersing van het métier, er is een aanbod dat zich richt naar bijscholing en vervolmaking in bepaalde disciplines, er is de opleiding die zich met het eindproduct op de artistieke markt wil mengen en meten.

Hoe daar in een artikelenreeks

over theateropleiding vat op krijgen? In de vorige afleveringen werden officiële, door de overheid erkende en met een diploma beschermde, opleidingsinstituten voorgesteld: een groep die makkelijk overzienbaar en aflijnbaar was. De vrije sector is daarentegen vrij onoverzichtelijk en in tegenstelling tot landen met een zeer sterke privé-opleidingssector als Amerika, lopen professionele ambities en vrijetijdsgenoegens door elkaar. In het leggen van selectiecriteria hebben we geprobeerd enigszins de professionaliteitseis voorop te stellen door een minimumrooster van 12 uur per week en een termijn van twee jaar aan te houden. Er kan verondersteld worden dat enkel mensen met een meer dan vrijetijdsbehoefte zich voor dergelijke duur engageren met alle financiële consequenties van dien. Als je bedenkt dat in het Conservatorium van Gent slechts 20 uur per week lesgegeven wordt, dan kom je inderdaad in de buurt van bestaande professionele scholen.

De drie geselecteerde opleidingen, De Kleine Academie, Opleiding Docent Drama en Mimestudio Antwerpen (1) hebben nochtans niet de ambitie 'volwaardig' te zijn. Alle drie beklemtonen ze het basiskarakter van de opleiding, het verwerven van een bepaald niveau waarop dan verder kan gebouwd worden. Wel stelt men zich duidelijk op als alternatief voor de bestaande opleidingen: ofwel omdat in het vakgebied nog geen uitgebouwde scholing voorhanden is, zoals met de docentenopleiding (vergelijk: in Nederland zijn er vijf instituten die spel-docenten vormen), ofwel omdat

men zich afzet tegen de visie en de te strakke aansluiting bij het bestaande repertoiretooneel waarmee in de officiële scholen toneel gegeven wordt. Zowel de Kleine Academie als de Antwerpse Mimestudio beklemtonen het lichaam als oorsprong van de acteeringen, de lichamelijke authenticiteit als criterium voor acteerkwaliteit, de Mimestudio zelfs uitgesproken non-verbaal.

Kenschetsend voor die profilering is dat er les gegeven wordt door een klein docententeam rond een uitgesproken en duidelijke visie. Voor de deelnemers geeft dit een houvast wat ze kunnen grijpen of waartegen zij zich kunnen afzetten. De bedoeling van dit artikel is een doorkijk te geven op de visie, op werkmethode en programma. Daarvoor werden toonmomenten en werksessies gevolgd, lesgevers en deelnemers geïnterviewd. Het resultaat van deze 'alternatieve' opleidingen moet echter later blijken, op de planken.

De Kleine Academie

Er heerst een gezellige drukte in de ruimtes van De Kleine Academie boven een tapijtwinkel in de Schildknaapstraat in Brussel. Deelnemers van het eerste jaar maken zich klaar voor het tonen van hun werkstukje, mensen druppelen binnen die het werk willen zien. Luc De Smet situeert de opdracht: in verschillende groepen diende men een bepaalde sociale plek te observeren en daar-

Na een Algemene Inleiding (Etcetera 11), de Studio Herman Teirlinck (Etcetera 12) en de drie Vlaamse Conservatoria (Etcetera 17), belanden we met het Dossier Opleiding in de marge. Geen subsidies voor deze instellingen, geen diploma's voor deze afgestudeerden. Maar de liefde voor het theater is er niet minder om.
Luk Van den Dries licht de sluier van een steeds omvangrijker wordende 'vrije sector'.